

LEXICON

Kort lexicon tot nut van de rechtzoekende, waarin enige uitleg wordt gegeven van de meest gangbare geschreven rechtstaal van het Hof van Cassatie. Dit korte lexicon is niet erop gericht wetenschappelijk te zijn. Het is dus noodzakelijk onvolledig. Het zal bovendien nooit de weldoordachte inlichtingen vervangen die een advocaat bij het Hof van Cassatie of een advocaat verstrekt. De enige verdienste van dit lexicon is dat het bestaat.

Wat volgt is dus de beknopte verklaring van enkele termen die in de arresten van het Hof worden gebruikt.

ADVOCAAT BIJ HET HOF VAN CASSATIE

Bij een cassatieberoep in burgerlijke zaken, handelszaken of sociale zaken evenals tegen beslissingen van beroepsorden inzake tucht, moeten de partijen vertegenwoordigd zijn door advocaten die lid zijn van de [balie bij het Hof van Cassatie](#) en die dus gespecialiseerd zijn in de cassatietechniek. Het zijn ministeriële ambtenaren die de verzoekschriften en de memories van antwoord ondertekenen. In strafzaken en in fiscale zaken is geen vertegenwoordiging door een lid van de balie bij het Hof van Cassatie vereist.

AMBTSHALVE MIDDEL

In strafzaken onderzoekt het Hof van Cassatie ambtshalve, in het belang van de verdachte, de in verdenking gestelde of de beschuldigde die een ontvankelijk cassatieberoep heeft ingesteld tegen de beslissing over de strafvordering die tegen hem is gericht, of die beslissing in overeenstemming met de wet is en of al wat in de rechtspleging op straffe van nietigheid is voorgeschreven of substantieel is, werd nageleefd. Stelt het Hof van Cassatie wat dat betreft een onwettigheid vast, dan werpt het die ambtshalve op, dit is wanneer de eiser in cassatie die onwettigheid niet zelf in een cassatiemiddel heeft opgeworpen.

BESTREDEN BESLISSING

De bestreden beslissing is de beslissing van de feitenrechter waartegen een cassatieberoep is ingesteld. Dit mag niet worden verward met de beroepen

beslissing die gewezen is door de eerste rechter en waartegen hoger beroep werd ingesteld.

BUREAU VOOR RECHTSBIJSTAND

De personen die niet in staat zijn de kosten van een rechtspleging in cassatie te dragen, kunnen, in het bijzonder in de gevallen waarin de bijstand van een advocaat bij het Hof van Cassatie vereist is, rechtsbijstand vragen. Zij kunnen die bijstand vragen aan dit bureau, dat wordt voorgezeten door een raadsheer in het Hof van Cassatie. De inlichtingen daaromtrent, in het bijzonder de vereisten van onvermogen om te kunnen genieten van gratis bijstand, zijn te vinden op de website. Op die website staan formulieren voor een verzoek tot rechtsbijstand en die kunnen ook worden verkregen op de griffie van het Hof van Cassatie.

CASSATIEARREST

Het Hof van Cassatie beslist door het vellen van een arrest. Dit wordt in de regel gewezen door vijf raadsheren (= rechters) en soms (als de oplossing blijkbaar voor de hand ligt) door drie raadsheren (ze beslissen unaniem). Een arrest kan ook worden gewezen door een voltallige kamer, die dan bestaat uit vijf raadsheren die behoren tot de taalrol die overeenstemt met de taal van de rechtspleging en uit vier raadsheren die tot de andere taalrol behoren. In de door de wet bepaalde uitzonderlijke gevallen, zetelt het Hof in verenigde kamers.

Meestal wordt het arrest gewezen de dag zelf van de rechtszitting. Het wordt uitgesproken door de magistraat die de zaak voorzit. Bepaalde arresten worden gepubliceerd, in het Frans in de Pasicrisie en in het Nederlands in de "Arresten van het Hof van Cassatie".

CASSATIEBEROEP

Cassatieberoep is een synoniem voor het rechtsmiddel voor het Hof van Cassatie.

CASSATIEBEROEP (MIDDEL VAN NIET-ONTVANKELIJKHEID AANGEVOERD TEGEN)

Een middel van niet-ontvankelijkheid tegen een cassatieberoep is een exceptie die de verweerder of het parket bij het Hof van Cassatie opwerpt

tegen het cassatieberoep om dit niet-ontvankelijk te doen verklaren door het Hof. Zie, hieronder, niet-ontvankelijk cassatieberoep.

CASSATIEMIDDEL

Het cassatiemiddel is een grief in rechte die gericht is tegen de bestreden beslissing. Het geeft aan wat in de bestreden beslissing of in de daaraan voorgaande rechtspleging in strijd is met de wet. Soms wordt het cassatiemiddel onderverdeeld in verschillende delen. Die delen worden onderdelen genoemd. Het cassatieberoep kan bestaan uit een of uit meerdere middelen. Voor een goed begrip van de bovenstaande opmerkingen is het van belang te weten dat het Hof van Cassatie geen derde aanleg vormt die de feitelijke omstandigheden nagaat (na eerste aanleg en hoger beroep), maar dat de opdracht van het Hof van Cassatie bestaat in een toezicht op de regelmatigheid van de motivering en de wettigheid van de voorgelegde beslissingen. Door aldus na te gaan of de bestreden beslissing in rechte juist is, is het Hof van Cassatie in bepaald opzicht de "rechter van de rechter".

Als in het arrest van het Hof van Cassatie de tekst van het middel is opgenomen, is dit de weergave van de tekst van de eiser zelf, zonder enige wijziging door het Hof.

CASSATIEMIDDEL (GROND VAN NIET ONTVANKELIJKHEID TEGEN)

De grond van niet-ontvankelijkheid is de exceptie die de verweerder in cassatie of het parket opwerpt tegen een cassatiemiddel om het door het Hof van Cassatie niet-ontvankelijk te doen verklaren. Zie hieronder, niet-ontvankelijk middel.

GEGROND MIDDEL

Een cassatiemiddel is gegrond als het door het Hof van Cassatie wordt aangenomen en bijgevolg leidt tot de vernietiging of gedeeltelijke vernietiging van de bestreden beslissing.

MIDDEL DAT FAALT NAAR RECHT

Een cassatiemiddel faalt naar recht als het uitgaat van een juridische stelling die het Hof van Cassatie onjuist vindt.

MIDDEL DAT FEITELIJKE GRONDSLAG MIST

Een cassatiemiddel mist feitelijke grondslag als het steunt op een onjuiste lezing of een onjuiste interpretatie van de bestreden beslissing. Het Hof van Cassatie spreekt zich hierbij door ook niet tot over de aangeroerde onjuiste wetsinterpretatie. De arresten van het Hof van Cassatie die zulk antwoord geven op een cassatiemiddel, worden in de regel niet gepubliceerd op initiatief van het Hof van Cassatie of zijn parket.

MIDDEL DAT NIET KAN WORDEN AANGENOMEN

Het Hof van Cassatie gebruikt de formule dat een middel niet kan worden aangenomen als het oordeelt dat het cassatiemiddel wel ontvankelijk, maar niet gegrond is en dat het geen feitelijke grondslag mist en niet faalt naar recht, zodat het Hof van Cassatie nagaat, binnen de grenzen van het middel, of de feitenrechter een juiste toepassing heeft gemaakt van de rechtsregel waarvan de schending is aangevoerd.

NIET-ONTVANKELIJK MIDDEL

Alvorens over de grond van het cassatiemiddel uitspraak te doen, moet het Hof van Cassatie bepaalde voorafgaande vragen onderzoeken in verband met de ontvankelijkheid van het cassatiemiddel. Dat houdt verband met het feit dat het Hof van Cassatie slechts kennis neemt van rechtsvragen die aanhangig zijn gemaakt met naleving van bepaalde de vereisten, in duidelijke bewoordingen en op grond van feiten die in de bestreden beslissing zijn vastgesteld. Voldoet het cassatiemiddel niet aan al die vereisten, dan is het niet ontvankelijk. Zijn bijvoorbeeld niet ontvankelijk:

- een onnauwkeurig of onduidelijk middel;
- een middel dat de beoordeling in feite van de gegevens van de zaak door de feitenrechter bekritiseert;
- een middel dat kritiek inhoudt op een beslissing die de eiser in cassatie niet betreft;
- een middel dat nieuw is doordat het voor de feitenrechter niet werd aangevoerd en niet voor de eerste maal voor het Hof kan worden aangevoerd.

NIET-ONTVANKELIJK CASSATIEBEROEP

Een niet-ontvankelijk cassatieberoep is een cassatieberoep dat niet voldoet aan de daartoe voorgeschreven wettelijke vereisten. Een voorbeeld: in burgerlijke en sociale zaken moet het verzoekschrift tot cassatie worden ondertekend door een advocaat bij het Hof van Cassatie. Is dit niet het geval, dan is het cassatieberoep niet ontvankelijk.

RECHTSZITTING VAN HET HOF VAN CASSATIE

Tijdens de rechtszitting wordt een kort verslag gedaan door de raadsheer die door de eerste voorzitter is aangewezen om een ontwerp op te stellen. Daarna concludeert het parket. Vervolgens worden partijen gehoord. Er wordt beraadslaagd in raadkamer. Meestal wordt het arrest dezelfde dag uitgesproken.

VERENIGDE KAMERS

Wanneer het Hof zetelt in verenigde kamers, is het in beginsel samengesteld uit alle leden van het Hof. Het getal moet echter oneven zijn. Het minimum aantal is elf.

VOLTALLIGE KAMER

Een voltallige kamer is samengesteld uit negen leden. Dergelijke kamers zetelen in meer principiële zaken waarin het voor de eenheid van de rechtspraak belangrijk is dat de twee afdelingen van een kamer samen beslissen.

VERWIJZING VAN DE ZAAK NA CASSATIE

Als het Hof van Cassatie de bestreden beslissing vernietigt en het de zaak verwijst naar een andere rechter (in principe van dezelfde rang als degene die de bestreden beslissing heeft gewezen), is die rechter ertoe gehouden zich te voegen naar het arrest van het Hof in verband met de rechtsvraag waarover het Hof heeft geoordeeld.